LIETUVOS AIDAS

Redakcijos ir administracijos adresas:
Kaunas, Vasario 16 d. g-vė 2 nr.
Telefonai: Vyr. redaktorius ir sekretorius — 26 - 29 (Vasario 16 d. g. 2 nr.), techn. ir kronikos redaktorius — 20 - 01 (Miško g. 11, „Spindulio" spaust.), administracijos — 14 - 14 (Vasario 16 d. g. 2 nr.) Kalbamos valandos: redakcijos — 11—13 val., administracijos — 8—14 val.
Nesunaudotų raštų redakcija nesaugoja.

TAUTIŠKOS MINTIES DIENRAŠTIS

Įsteigtas Vilniuje 1917 metais

PRENUMERATA: Lietuvoj metams 50 lt., pusei metų—25 lt., 1 mėn. — 5 lt.; su pristatymu Kaune — 6 lt., Vokietijoj, Latvijoj, Estijoj metams — 60 lt., pusei metų — 30 tl., 1 mėn. —6 lt. Kitur užsieniuose met.—100 lt., pus. met.—50 lt., mėnesini 9 litai. SKELBIMAI: petito eilutė skelbimų vietoj—1 lt., tekste —1,50 lt., prieš tekstą — 2 lt. 50 ct.
ATSKIRAS NUMERIS 30 CENTŲ.

Nr. 125 (906) Kaunas, trečiadienis, 1930 Vytauto Didžiojo metai, birželio 4 d. V metai

Daugiausia šansų patekti į T. S. Tarybą šį kartą turinti Norvegija

Lietuvai ar Latvijai daugiau galimumų būsią po trejų metų

Ryga. VI. 3. Elta. (Mūsų kor.). Suomijos spaudos pajudintas klausimas dėl Pabaltijo valstybės kandidatūros į Tautų Sąjungos tarybą buvo gyvai svarstomas ką tik pasibaigusios Baltijos jūros žurnalistų konferencijos kuluaruose. Kaip paaiškėjo, Pabaltijo valstybėms patekti į tarybą šiemet labai maža galimumo. Į tą vietą rimtai pretenduojanti Skandinavija, ir didžiose valstybėse jau net pasiektas susitarimas dėl Norvegijos kandidatūros. Dėl to šis klausimas realesnės reikšmės Pabaltijy gali įgyti tik po trejų metų. Tuomet jos šansai bus daug stipresni. Kandidatėms į tarybą iš Pabaltijo valstybių numatomos tik Lietuva ir Latvija, nes estai iš materialinių sumetimų nuo tos vietos atsisako. Estų politiniuose sluoksniuose vyrauja nusistatymas, kad Pabaltijui svarbu šią vietą gauti. Kuri gi trijų valstybių ją užims — tai turi tik antraeilės reikšmės. Pabaltijys šiuo klausimu turėtų eiti išvien, ir Estija vienodai sutiktų paremti tiek Latvijos, tiek Lietuvos kandidatūras.

Paryžiaus nuomonės

Briando projektas ir pasaulinė spauda. Ekonominė unija ir politinė unija. Prancūzų ir vokiečių susiartinimas

Europos pakto projektas, kurio oficialus vardas skamba taip: Europos federalinės unijos režimo organizavimo projektas, išdirbtas Briando iniciatyva, buvo plačiai komentuojamas pasaulinėj spaudoje. Aš čia noriu reziumuoti įvairių tautų pažiūras į tą dalyką.

Jungtinių Amerikos Valstybių spauda apskritai yra palanki. Laikraščiai mano, kad tai yra gražus sumanymas, rodąs didelį protą ir gilią išmintį jo sumanytojo, p. Briando. Tačiau, politiniai ir diplomatiniai sluoksniai numato, kad tokio projekto įvykdymas sutiksiąs daug kliūčių, nes esą didelių nuomonių skirtumų tarp įvairių Europos tautų. Tikriausiai, reikėsią dar ilgai laukti, kol pasieks realių vaisių ir kad didžiausia politinė nauda iš tokios organizacijos greičiau būsianti ekonominio pobūdžio, nekaip politinio, ypač, jei jai pavyktų panaikinti kai kurias esančias muitų sienas.

Aš net nemanau, kad ir ekonominėj srity Europos federacijos projektas galėtų būti greit realizuotas. Perdaug yra priešingų interesų. Muitų konferencijoj, posėdžiavusioj Ženevoj kovo mėnesį, ypač iškilo aikštėn tas nesutaikomų interesų antagonizmas.

Jei Jungtinių Amerikos Valstybių spauda yra maždaug palanki, tai Anglijos yra labiau priešingai nusistačius. Laisvos prekybos šalininkai (libre — e'changistes), kurie turėtų būti palankūs ekonominei unijai, pažymi, jog Didžioji Britanija negali norėti, kad dabartinė muitų būklė būtų praktikuojama ir toliau. Protekcijonizmo idėjos paskutinių laikų padarė didelės pažangos. Už keletos mėnesių bus sušaukta imperijos konferencija. Vienas iš svarbiausiųjų klausimų, kuris turės būti svarstomas konferencijoj, yra kaip tik ekonominio britų imperijos vieneto sudarymas. Nieko negali būti priešingesnio pačiai Europos federacijos dvasiai. Anglija su susidomėjimu žiūri į Briando projektą, tik su ta sąlyga, kad jis nebūtų taikomas jai. Jai daug labiau patinka Tautų Sąjunga nekaip Europos federacija. Bet be Anglijos, kas belieka iš federacijos?

Aiškus dalykas, Europos federacija galima ir be Anglijos, bet tuomet ji turi būti politinė ir ekonominė, ir jos sudarymas turi pasiremti prancūzų ir vokiečių susiartinimu. Rodos, tokia yra apskritai vokiečių spaudos nuomonė. Vokiečių spauda gauna įspūdžio, kad Prancūzija jai tiesia ranką dėl to, kad, be jau sudarytų ekonominių sutarčių, nori dar duoti naujų garantijų. Dabar vokiečiams kyla klausimas, kokia kaina Vokietijai sutikti visiškai lygiomis teisėmis bendradarbiauti su Prancūzija. Vokiečių kelia aikštėn tą dalyką, kad interesų bendrumas nieku būdu negali būti suprantamas tol, kol nebus panaikintos „nelygybės", kurios dabar daro iš Vokietijos valstybių su mažesnėmis teisėmis.

Šiandie Europos solidarumas yra, labiau kaip kokiu kitu laiku, prancūzų ir vokiečių klausimas.

Briandas klysta, statydamas ekonominį klausimą į pirmą vietą, o politinį į antrą. Jis sako valstybėms: jūs pražūsit, jei nepasistengsit šiek tiek suvienodinti savo produkciją, savo mokesčių režimus ir savo muitų santykius. Jūs turit iš paskutiniųjų organizuotis. Taip, bet tos pastangos nepavyks, jei nebus pasiekta politinė unija.

Bet kaip suprasti federalinius ryšius, jei visų valstybių knostitucijos teturi mažiausiai panašumų? Kaip, sakysime, įsprausta į Europos uniją demokratines respublikas ir fašistinę Mussolini Italiją?

Neturėdama žaliosios medžiagos, Italija, rodos, labiau kaip kitos valstybės, turėtų pati pirmoji palankiai sutikti kiekvieną tikrą kordinaciją ekonominėj srityje. Bet kadangi ji labai gerai jaučia, jog ekonomika yra tiktai priemonė, o politika tikslas, tai ji laikosi atsargiai ir jos spauda reikšmingai tyli. Roma yra labai jautri kiekvienai prancūzų vokiečių susiartinimo idėjai, nes toks susiartinimas leistų toms dviems ekonomiškai ir politiškai valtybėms viešpatauti Europoj, o Italijai dėl to tektų atsisakyti nuo kai kurių politinių ambicijų.

Lenkų spauda, priversta palankiai priimti Briando memurandumą, vis dėlto šiek tiek nerimsta. Jai taip pat prancūzų vokiečių susiartinimas nėra nepavojingas dalykas. Lėtas, bet gilus nuomonės pasikeitimas vyksta prancūzų protuose. Ekonomininkai, pramoninkai, prekybininkai rūpinasi rytdienos saugumu, ir jie supranta, kad, nepaisant visų protokolų ir visų paktų, tas saugumas gali būti pasiektas tiktai prancūzams ir vokiečiams tikrai ir nuoširdžiai susiartinus.

Prancūzų spauda gerai sutiko Briando projektą. Kitaip ir negalėjo būti. Bet ji savo pagyrimus lydi tokia kritika, iš kurios galima spręsti, kad ji neturi jokių iliuzijų dėl to projekto praktiškų politinių rezultatų.

Ant galo tarp projekto federaliniais ryšiais sujungti Europos Valstybes ir pasižadėjimo neliesti tautinių suverenitetų yra labai aiški priešingybė. Federalinė unija tik tada tegalima, kai kiekvienas jos narys nustos nors dalelytės savo suvereniteto. Juk, aiškus dalykas, reikia, kad viršum politinių organizmų, savaimingų kiekvienai valstybei, dar būtų aukštesnis organizmas, turįs aukščiausią suverenitetą ir priemonių, kuriomis galėtų priversti pildyti savo sprendimus. Tautų Sąjungai nepavyko suorganizuoti tarptautinė armija, be kurios politiniai ji neegzistuoja. Ar federalinei unijai pasiseks ten, kur suklupo Ženeva?

Dabartinėj Europos būklėj Briando projektas, negali būti realizuotas. Jo tikslas yra girtinas ir, gal būt, bus kada pasiektas, bet ligi tos dienos dar teks daug padirbėti. Briandas visokiais būdais stengiasi konsoliduoti taiką ir patikrinti Prancūzijos saugumą. Projektas girtinas, bet mes turime teisės paklausti, ar tik nebus geriausia priemonė patikrinti taiką ir saugumą ne tik Prancūzijos, bet ir visų kraštų, padarius Europoj tokią tvarka, kur nebūtų daugiau neteisybės, klaidų, nerimo? Nuo tų negerovių atitaisymo pareina Europos rytojus. Belaukiant mums Europos federacijos sudarymo, prancūzų vokiečių susiartinimas gali daug dalykų sutvarkyti, jei tiktai būtų nors kiek noro vadovautis tiktai teisybės ir teisės idėjomis. Šai ko geros valios žmonės turėtų norėti.

Henry de Chambon.

Nelietuvis parodo mums Lietuvos grožybes

(Prof. Regelis apie Lietuvos grožį).

1929 m. vasarą grįžau iš Italijos Kaunan. Buvau ant Vezuvijaus viršūnės, kur lavos plyšiuose dar šviečia ugnis, buvau ir ant Kapri salos uolų, mačiau senovišką Amalfi miestelį ant mėlynos jūros kranto ir Pestum'o graikiškų šventyklų liekanų. Vaikščiojau Romoje švento Petro Bazilikoj, mačiau Romos Campagna, Frascati kalnus su savo ežerais, kur vienam surastas Romėnų imperatorių laikų laivas. Aš mačiau ir Florencijos dailės galerijas, važinėjau gondolomis Venecijos kanaluose, mačiau Padovą, Vicenzą, ir grįždamas atgal aplankiau dar Šveicariją ir Vokietiją.

Sugrįžęs Kaunan, po poros dienų išsiruošiau į naują kelionę — kelionę po Lietuvą. Daugelį mane paklaus nustebę, kaip galima tuojau po Italijos ir Šveicarijos keliauti po Lietuvą, kad tarp šių kraštų yra didelis kontrastas, kad jokiu būdu negalima sulyginti minėtus kraštus gamtos, kultūros ir meno atžvilgiu su Lietuva. Iš savo pusės aš galiu atsakyti, ypač kaip žmogus visai neitralus, kad ir Lietuva daug turi tokių gražumų, apie kuriuos vietiniai gyventojai nežino, kad Lietuva meno, kultūros, gamtos atžvilgiu yra ne mažiau idomi kaip kiti Europos kraštai, kad Lietuva negalima sulyginti su Italija ir Šveicarija, nes ji yra visai savotiškas kraštas, kurį patys Lietuvos gyventojai mažai tepažįsta.

Ar negražus mūsų Nemunas žemiau Kauno, plačiai tekantis žydinčiuose savo slėnyse, tarp žalių miškų, tarp plačių pievų, tarp miestelių ir kaimų? Jį negalime sulyginti su Rhein'u, Dunoju arba Luara — jis yra dar žmogaus nepaliestas, jis nereguliuotas dambomis kaip pav. Klaipėdos krašte, jis teka dabar kaip tekėjo senovėje. Daugybė senovės liekanų — Pyplių, Seredžiaus, Veliuonos piliakalniai, Raudonės, Raudondvario rūmai, Gelgaudo pilies griuvėsiai, Zapyškio bažnyčia — primena, kaip ir ant Reino krantų senovės laikus. Ar negražūs Kauno seno miesto bokštai, žiūrint iš Nemuno pusės nuo garlaivio? Ar negražus Nemunas aukščiau Kauno — Birštone, Kernavoj, Balbierišky, Merkinėj, Punioje? Kiek savotiško gražumo turi Nevėžis, ramiai tekantis tarp kalvuotų krantų, tarp žaliųjų pievų, arba Dubysa, Šventoji, Venta? Reginys nuo Šatrijos kalno ne blogesnis, negu nuo kokio Vokietijos kalno—pav. Inselsberg Tiuringijoje, arba nuo Harzo ir Riesengebirge. Tiesa, jis daug žemesnis, bet užtai jis stovi visai pavieniai, aplink jokių kitų kalnų nėra ir nuo jo matyti didesnė Žemaičių dalis. Ar negražūs mūsų ežerai — Dūsios, Seirijų, Sartų ir daug kitų ežerų Lietuvos šiaurės rytų dailyje, arba Telšių, Dukšto, Platelių ežerai Žemaičiuos? Ar negražus jūros krantas —Palangoje, platus, smėlingas; tokių pliažų nedaug yra Europoje; arba kopos Palangoje, Juodkrantėje ir Nidoje? Ar negražūs mūsų miškai — Babtų ir Kaltinėnų (Žemaičiuos) ąžuolynai,—Punios, ir kitų vietų mišrieji miškai, kur auga klevai, ąžuolai, liepos ir kiti medžiai, arba spygliuočių miškai — Birštone, Žemaičiuos ir kitur. Ar ne savotiški durpynai Šepeta, Notygala, Kamanai? Baltos sąmanos, nykštukai pušys, gailiai, Andromeda ir kiti krūmeliai, ežerai ir tvenkiniai, kur retai kada vaikščioja žmonės ir kur gyvena dar vietomis poliarinių kraštų retas baltas tetervinas ir auga poliarinių kraštų, pav. Šepetoj — beržas (Betula nana). Ar negražios Nemuno ir Nevėžio krantų lankos, kur birželio mėnesį žydi daugybė gėlių ir kur siūbuoja aukštos žolės?.

Tokio grožio ir savotiškumo Lietuvoje dar daug yra, todėl kad kraštas sulyginant dar netankiai apgyventas ir turi daug vietų, kur žmogaus įtaka mažai pasireiškia, ir kur vietomis ilgai galima vaikščioti nesutinkant žmogaus. Žmogui iš svetur atvažiavusiam į Lietuvą, visa tai puola į akis. Lietuva ne Šveicarija, ir negalima reikalauti, kad čia būtų Šveicarijos kalnai arba Italijos mėlynas dangus, jūra, bet ir Italija neturi Lietuvos žalių miškų ir pievų, ir Šveicarijoj nėra Lietuvos lygumų ir Lietuvos plačių horizontų. Bet, sako žmonės, Lietuva gal būt turi gamtos gražumų, bet neįdomi meno ir kultūros atžvilgiu. Ir tai netiesa. Ar negražios Lietuvoje 17 ir 18 amžiaus italų baroko stiliaus bažnyčios, kurių daug yra visam krašte? Arba senoviškos medinės bažnyčios, su atskirai stovinčiomis varpinyčiomis, pav. Rumšiškės, Andrioniškės ir kt., arba empyro stiliaus dvarų rūmai, pav. Veliuona, Taujėnai ir kt. Ar senos medinės sinagogos — Prienuose, Jurbarke, Kelmėje ir kt.? Nereikia ieškoti grožio tiktai Italijoj, jo yra gana daug ir Lietuvoje. Ar negražios Lietuvos kaimų sodybos, su šiaudiniais stogais, darželiai, kur vasarą žydi rūta, Lavathora, roželės ir senoviškos niekur nežinomos jurginų arba flioksų atmainos. Jos žymiai skiriasi įvairiose Lietuvos vietose. Nidos arba Palangos apylinkėse žvejo sodyba žymiai skiriasi nuo aukštaičio arba žemaičio sodybos. Ar nėra dailūs Lietuvos miesteliai, senais mediniais nameliais, siauromis gatvelėmis, kaip pav. Seirijai, Kelmė. Ar negražūs Lietuvos kryžiai, stovintieji pagal kelią? Viskas šitas jokiu būdu nepasilieką nuo Italijos, Prancūzijos arba Vokietijos dailiais ir savotiškais miestelių namais ir sodybomis.

Etnografas, gamtos, meno ir senovės mėgėjas, galės Lietuvoj surasti daugybę gražių ir įdomių parkų ir sodų — pav. Palanga (André darbas), Pakrojus, Rokiškis, Vilkėnai, Raudondvaris ir t. t. Lietuviai ne visi pažįsta ir per mažai įvertina savo tėvynės gražumą. Ateis laikas, kada ir Lietuva bus tankiai apgyventas kraštas, kada visos pelkės ir durpynai bus nusausinti ir smėlio žolės, kada reguliuotos upės jau netekės savo kasmet pasikeitusiomis vagomis, kada gal ūkininkų sodybos

Švietimo ministeris p. inž. K. Šakenis kalba išleisdamas dramos artistus į Vytauto Didžiojo metų gastroles provincijoj.

„Filiae Lithuaniae" korporacija savo Šventės dieną.

Drezdeno higijenos paroda

Gegužės 27 d. sugrįžęs iš Drezdeno Telšių apskr. gydytojas dr. Mikulskis, kuris buvo vidaus reikalų ministerijos sveikatos departamento specijaliai ten komandiruotas padėti moksliškai sutvarkyti Lietuvos paviljono, pasidalijo su mūsų korespondentu savo įspūdžiais ir papasakojo apie pačią parodą.

Jau 1911 metais Drezdene buvo higijenos paroda, bet ši žymiai ją pralenkė. Visa parodos aikštė užima 40 ha žemės plotą, parodos salės turi 46,700 kvadratinių metrų. Visas parodos įrengimas kaštavo per 6 milijonus markių (apie 14 mil. litų), neskaitant nuolatinių rūmų kosmetikos parodoms ir naujai pastatytų vokiečių higijenos muziejaus (Deutsches hygienisches Museum).

Visa paroda turi 80 skyrių, kurie vaizdingai parodo, kokią didelę reikšmę turi higijena įvairių valstybių, žmonių grupių, pramonės, mokyklų ir kitų įstaigų gyvenime.

Į Drezdeną nuvažiavę prieš parodos atidarymą per 7 dienas ir matę, kaip vokiečiai ruošėsi parodai: tiesė naujas gatves, pylė balas, sodino medžius ir gėles taip, kad rodėsi, viskas augte augo. Ir gegužės 17 d. jau viskas buvo gatava. Tik kai kurios valstybės pavėlavo su savo eksponatais ir paviljonų įrengimu. Dabar dar nebaigė savo darbų Rumunija, Pietųslavija, SSSR, Danija, Prancūzija, Amerikos Jungtinės Valstybės ir kelios pietų Amerikos valstybės. Lietuva suspėjo iki skirtos dienos susitvarkyti ir galėjo atidaryti savo salę parodos atidarymo dieną. Lietuvos salės įspūdis gana geras, ypačiai gražiai atrodo sienų ir net lubų tautiniai pagražinimai, ko kitų tautų salėse nėra. Tai p. Galaunės nuopelnas.

Iš ryto parodoje lanko nedaug žmonių, po pietų jau eina būriais, bet tokio susigrūdimo, kaip per mūsų žemės ūkio ir pramonės parodas, visai nėra, mat, 40 ha plotas praryja tūkstančius žiūrovų be spūsties.

Visai parodai nuosekliai apžiūrėti reiktų bent savaitės laiko, o norint kiek pastudijuoti, tai jau ir vieno mėnesio būtų permaža. Higijenos muziejus turi surinkęs ypatingai daug mokslo turtų. Visos gyvenimo sritys ir laikai, apskritai, viskas, kas tik kiek su higijena surišta, čia atvaizduota nepaprastai dailiai ir tiksliai, prieinama ir nedidelio išsilavinimo žmogui, įdomu ir labai mokytam vyrui.

Parodoje labai aktyviai dalyvauja prekyba ir pramonė. Šimtai firmų išstatė savo dirbinių pavyzdžius, dešimtys fabrikų mažu mastu dirba prieš žiūrovų akis: vienur audžia, verpia, kitur muilą ir kvepalus gamina, šaldo dirbtinį ledą, ten kaitina elektros lempomis; vienur vaišina alumi, kitur duoda paragauti vegetariškų valgių ir t. t. Žodžiu, harmoningai sujungta mokslas, biznis ir smagumai į didingą vienybę.

Parodoje yra 8 restoranai, daugybė paviljonų, kuriuose pardavinėjami įvairūs gėrimai, kava ir kitkas. Keli kinematografai, kurie žiūrovams nemokamai rodo paveikslus, radijo su milžiniškais stiprintuvais, kurie rėkia iš aukšto... O kur garsus Planetarium, taip ramiai rodąs dangaus kūnų judėjimą, kad net baugu žiūrėti!

Labai patartina kiekvienam inteligentui nuvykti ir pasižiūrėti tos parodos, ypačiai kad į Drezdeną galima patogiai per 24 valandas nuvažiuoti. Pragyventi dienai reikia 50 litų, visai gerai.

Paroda truks iki spalių 12 d. Pats tirštumas žada būti liepos mėnesį.

Netrukus bus iškilmingas atidarymas tautų aikštės (Platz der Nationen), o paskiau prasidės kongresai ir įvairūs moksliniai pranešimai, kurių būsią iki 160.

Pr. Ra.

Atvyksta ir p. Lukšys

Kaunas VI/2 Elta. Pranešama, kad kartu su lietuvių amerikiečių didžiąja ekskursija laivu Oscar Secondi plaukia ir filmuotojas p. Lukšys, kuris specijaliai filmuos visas Vytauto Didžiojo iškilmes Lietuvoj.

bus šabloniškai pastatytos, kaip dabar šabloniškai, ir be jokio skonio stovi daug pseudogotiško stiliaus bažnyčios, gyvenamieji namai miestuose ir t. t., ir Lietuva bus šabloniška be savo vaizdų be ypatingumų kraštas, kaip dabar jau yra pav. Klaipėdos krašto arba Rytprūsių dalys. Reikia apsaugoti krašto gražumus, kuomet dar yra laikas. Reikia daryti kas daroma ir visuose kituose Europos kraštuose — didesniuose pav. Vokietija, Švedija, Lenkija ir mažesniame, Čekoslovakija, Šveicarija, Estija kur yra įrengiami gamtos apsaugos parkai, kur žmonės stengiasi apsaugoti kraštą nuo dabartinės civilizacijos ir mechanizacijos nivelierių.

Kaip ne lietuvis, kaip žmogus neitralus, kuris apvažinėjo beveik visus Europos kraštus, galiu baigti savo straipsnelį žodžiais:

Lietuviai, geriau pažinkit savo kraštą!

Lietuviai, apsaugokit savo tėvynės gražumus ir ypatingumus!

Šituo atžvilgiu aš galiu tiktai prisidėti prie prof. Ivanauskio žodžio visuomenei Lietuvos laukinių paukščių globos reikalu, prieš kurį laiką atspausdinto „L. A.", kurio tikslas apsaugoti Lietuvos paukščius.

Prof. K. Regelis.

Knygos

Bibliografijos biuletenio Nr. 2.

1930 m. vasario mėn.

8. LITERATŪRA.

Cullom, Ridgwell. Velnio liūnas. Romanas. Vertė Pr. Morkūnas. Kaunas, sukrauta „Tulpės" knygyne, „Raidės" sp. 1929 [išėjo 1930]. 267 puls. 18 × 13 cm. 4.000 egz. — 3 lit. (Nuotykių knygynas. 9).

Hugo, Victor. Amžių legenda. II tomas. Vertė Antanas Valaitis. Kaunas Marijampolėje, „Dirvos" bendrovė ir sp. 1930. 102 pusl. 23 × 15 cm. 2.000 egz. — 2 lit. 50 c.

London, Jack. Jūros vilkas. Dviejų tomų romanas. I tomas, Vertė Pr. Morkūnas. Kaunas, sukrauta „Tulpės" knygyne, „Raidės" sp. 1930. 184 pusl. 18 × 13 cm. 4.000 egz. (Nuotykių knygynas). 10). — 2 lt. 50 c.

Naujokaitis, Pr. Prie svyruojančių beržų. Pirmieji etiudai. [Eilėraščiai]. Kaunas, autorius, „Šviesos" sp. 1930. 70 pusl. 21 × 14 cm. 1.000 egz. — 1 lit. 50 c.

9. ISTORIJA. BIOGRAFIJA.

Jonynas, Ignas. Pirmasis Lietuvos statutas. 400 metų sukaktuvių proga. Kaunas, atsp. iš „Vairo" Nr. 2 (5), Zavišos ir Steponavičiaus sp. Vasaris 1930. 15 pusl. 24 × 17 cm. 100 egz.

Zaskevičius, S. D-ro Vinco Kudirkos 30 metinės mirties sukaktuves minint. [Kaunas], atsp. iš „Mūsų Žinyno". 1930 m. 58 nr., [„Spindulio" sp.]. 6 pusl. 26 × 17 cm. 50 egz.

0. BENDRO TURINIO VEIKALAI.

1930 — Vytauto Didžiojo metų vasario 16. Lietuvos nepriklausomybės 12 metų sukaktuvėms paminėti. Redagavo A. Marcinkevičius. Kaunas, Lietuvos šaulių sąjunga, Zavišos ir Steponavičiaus sp., 1930. 106 psl., iliustr. 24 × 17 cm. 20.000 egz. „Trimito". nemokamas priedas. — 2 lit.

2. TIKYBA.

Ganytojiškas Panevėžio Vyskupo raštas. VII. Panevėžys, Vytauto D. katalikiškųjų mokyklų fondas, Feigenzono sp. 1930. 16 pusl. 15 × 11 cm.

3. SOCIALŪS MOKSLAI.

Aerodromų parinkimas. Kaunas, Vyr. štabo spaudos ir švietimo skyrius, Kuktos sp. 1929 [išėjo 1930]. 16 pusl. 17 × 13 cm. 4.500 egzempl.

Baubliauskas, kpt. Bendrosios karo dujų savybės ir vartojimo principai. (Kaunas), atsp. iš „Mūsų Žinyno" 59 nr. 1930 m., („Spindulio" sp]. 28 pusl. 26 × 17 cm. 50 eg.

Budėk! Marijampolės tunto „Algimanto" ir „Šv. Jurgio" dr-vių leidžiamas katalikų skautų neperijodinis laikraštis. 1 (2) Nr. 1930 m. vasario 16 d. II met. Marijampolė, Marijonų sp. 1930. 32 pusl. 23 × 15 cm. 1.200 egz. — 50 c.

Soročkinas, kapitonas. Artilerija ginamosiose kautynėse. [Kaunas], atsp. iš „Mūsų Žinyno" 59 nr. 1930 m. („spindulio" sp. 1930). 18 pusl. 26 × 17 cm. 50 egz.

Vadovė. Neperijodinis skautų vadovų laikraštis. II m. Nr. 1. 1930 m. sausis. Leidžia L. S. B. vyr. štabo skaučių skyrius. Atsak. redaktorė — E. Motuzaitė. Kaunas, „Žaibo" sp. 1930. 16 pusl., iliustr. 24 × 17 cm. 400 egz. — 70 c.

4. KALBAMOKSLIS.

Trinkūnas, J. Spindulėlis. Skaitymo ir rašymo pradžiai elementorius. I dalis. Šeštas leidimas, Šiauliai, „Titnago" sp. 1929 [išėjo 1930]. 64 pusl., iliustr. 22 × 15 cm. 3.000 egz. — 1 lit. 50 c.

6. PRITAIKOM. MOKSLAI.

Apdėtų mokesčių operacijoms vykdyti taisyklės. Kaunas, Geležinkelių valdybos ekonominė direkcija, „Spindulio" sp. 1930. 17 pusl., 7 priedai. 15 × 12 cm. 1.000 egz.

Vandentekio mašinistams, kurikams ir sargams instrukcijos. Kaunas, Geležinkelių valdyba, „Spindulio" sp. 1930. 20 pusl. 16 × 12 cm. 1.000 egz.

Žemės ūkio vadovo III-sis tomas. Bendroji gyvulininkystė. Tekste 324 paveikslai. Kaunas, žemės ūkio rūmai, „Varpo" sp. 1930. 478 pusl., iliustr. 25 × 18 cm. 1.000 egz.

7. Menas.

Jonušas, Br. kapelmeisteris. Lietuviški maršai. 1. „Ei, pasauli, mes be Vilniaus nenurimsim!" 2. „Nedėlios rytelį..." 21 atskiram balsui. Maršų orkestravimas pritaikintas ir mažam 6—7 griežikų sąstatui. Šiauliai, „Ankuro" knygynas, „Grafikos" sp. (1930). 32 nenum. pusl., litogr. 25 × 17 cm. 300 egz. — 8 lt.

Joniša. Nenuobodžiaukime! Vadovas linksmai laiką praleisti. Šposai su degtukais, kortomis, sportiški žaidimai, fantais, magija, anekdotai. Kaunas, Zavišos ir Steponavičiaus sp. 1930. 16 × 11 cm. 4.000 egz. — 2 lit.

8. LITERATŪRA.

Daumantas, Juozas K. Gimtinės aidai. Pirmas eilėraščių pluoštelis. Šiauliai, „Grafikos" sp. 1929 (išėjo 1930). 43+II pusl. 18 × 13 cm. 1.500 egz. — 1 lit. 50 ct.

Doil, A. Konan. Brazilijos katinas. Telšiai, S. Petrauskas, „Perkūno" sp. 1930. 32 pusl. 16 × 11 cm. 2.000 egz. (Nuotykių apysakos 2 Nr.) — 50 ct.

Giedrius, A. Mažiesiems pasižiūrėti. Keli veikaliukai scenai. Tinka pradžios ir vidur. mokyklų knygynams. (Šviet. min. knygų ir mokslo priem. tikrinimo kom-jos prot. 176 Nr. 1929. III. 27). Kaunas — Marijampolė, „Dirvos" bendrovė ir sp. 1930. 83 pusl. 23 × 15 cm. 3.000 egz. — 2 lit.

Kraševskis, J. I. Karalių motina (Jogailos gadynė). I tomas. Iš lenkų kalbos vertė S. Zareckas. Kaunas, „Švyturio" bendrovė, Kuktos sp. 1930. 216 pusl. 18 × 13 cm. 3.000 egz. — 3 lit.

Liubič - Košurov'as, A. G. Medžių viršūnėse. Vertė Julija Kiverytė Novasaitienė. Kaunas — Marijampolė, „Dirvos" bendrovė ir sp. 1930. 40 pusl. iliustr. 20 × 13 cm. 3.000 egz. — 1 lt.